

ترس از بیکاری صدای اعتراض کارگران معلول را خفه کرده است

دسترنج

یازدهم اردیبهشت هشتاد و هفت

زندگی و کارگری مامعولا همینه. از اول جوونی هر جا کار کردم دوسه روز از م استفاده کردن و بعدشم بی دلیل انداختم بیرون. هیچ جایی ام توی این دنیا واسه شکایت کردن وجود نداره.

معلولان ماجایگاه مناسب و تعریف شده‌ای برای کار ندارند. درحالی که ادارات و سازمان‌های دولتی از استخدام آنها سرباز می‌زنند، کارفرمایان خصوصی نیز به نام بیمه از آنها بیکاری می‌کشند. بسیاری از معلولان برای اینکه همان میزان اندک حقوق را هم از دست ندهند مجبورند به ازای دریافت حقوق ۱۲۰ هزار تومانی، رسید مصوب وزارت کار را امضا کنند و اینطور نشان دهند که حقوق کامل معین شده از سوی این وزارتخانه را دریافت کرده‌اند.

اینجا یک مجتمع تجاری است. جایی درست وسط یکی از خیابان‌های حوالی اسکندری جنوبی. مجتمعی که چندین طبقه دارد و در هر کدام کارمندان و کارگرانی برای کار. اینجا هر نوع کاری که بخواهی پیدا می‌شود به شرط اینکه سالم باشی و پله‌ها را دوتا یکی بالا و پایین کنی، چشم داشته باشی تا ببینی و بالاخره بتوانی بگویی و بشنوی. آدم‌ها با این شرط‌ها این جا هستند و کار می‌کنند. چون یکی از اعضای بدنت که مشکل داشته باشد می‌روی جزء گروه معلولان و محکوم می‌شوی تا ساعت هشت صبح روزت را در زیرزمین نمود این مجتمع در کنار انواع و اقسام آلودگی‌ها و شروع کنی.

"اینجا نزدیک ۳۰ تا معلولیم. بیشتر موم معلول جسمی هستیم اما ذهنی‌ام بینمون پیدا میشه. تورو خدا اسمی از ما جایی نبریدا آخه آگه بفهمن اینا رو گفتیم اخراجمون می‌کنن"

میزی که سرش نشسته چندان بزرگ نیست. شاید ۳۰ نفر آدم بتوانند پشتش بنشینند و غذایی بخورند یا حتی چیزی بنویسند اما وقتی کار مونتاژ کامپیوتر می‌آید وسط قضیه کلا فرق می‌کند. آن وقت دیگر کسی نمی‌تواند مزاحمت بغل دستی‌هایش را تحمل کند حتی اگر آن بغل دستی، بهترین دوست یا همکارش باشد.

"جا خیلی تنگه. حتی یه کامپیوتر هم به زور جلمون جا میشه. تازه آگه یه موقعی‌ام واسه تنگی جا یه قطعه از دستمون بیفته و بشکنه و خراب شه از موم خسارت می‌گیرن."

کارشان مونتاژ است یا به عبارتی همان سرهم کردن قطعه‌های کامپیوتر. "این یکی از کارامونه بیشتر وقتا هر کی هر کاری داشته باشه واسه کارگری مارو می‌فرسته. انگار یادشون میره ما معلولیم و خیلی کارا از موم برنمیاد."

حدود ۲۰ نفرشان زن و بچه دارند و مثل بقیه آدم‌های این روزگار مجبورند صبح تا شب کار کنند برای درآوردن یک لقمه نان حلال. "ساعت سه بعداز ظهر که میشه تعطیل موم می‌کنن. دست آخرم به اسم کم کاری ۵۰ تومن از حقوق موم برمی دارن. ولی آخه ما که کم کاری نمی‌کنیم اونا مجبور موم می‌کنن بریم تا کمتر پول بهمون بدن."

این‌ها را یکی از کارگرهای معلولی می‌گوید که از کودکی زندگی را فقط از روی چهار چرخ و یلچرش نگاه کرده است. "سه تا بچه دارم با ماهی ۱۳۳ هزار تومن نمی‌دونم چطوری خرجشونو درآرم."

تمام کارگرهای این مرکز همین اندازه حقوق می‌گیرند اما مجبورند پای بر گه ای را امضا کنند که رقم ۲۱۰ هزار تومان

رویش نوشته شده. "چیکارکنیم. مجبوریم امضاش کنیم. اگر شکایت داشته باشیم میندازنمون بیرون. مام که هر چی بگردیم دیگه واسمون کار پیدا نمیشه."

یکی از آنها که سالمتر از بقیه به نظرمی رسد می گوید: "صاحب کارمون واسه هر کدوممون ۱۰،۱۵ میلیون وام گرفته بهمون وعده داده که خونه دارمون کنه اما داره واسه خودش یه مجتمع تجاری می سازه."

از ترسشان حتی اسم صاحب کارشان را هم نمی گویند. "یه بار ۲۰ تا کارگر اعتراض کردن انداختنمون بیرون." یکی از آنهايي که عینک ته استکانی به چشمهایش دارد و کم بیناست می گوید: منم بینشون بودم. اخراج که کرد هر جا گشتم دنبال کار پیدا نکردم دوباره مجبور شدم برگردم بیام با اصرار اینجا. حالام که صاحب کارم فهمیده مجبورم اینجا بمونم، واسه هر حقوقی که بهم میده دو تا امضا ازم میگیره."

بالاخره مسن تریشان هم به حرف می آید: "زندگی و کارگری ما معلولا همینه. از اول جوونی هر جا کار کردم دو سه روز ازم استفاده کردن و بعدشم بی دلیل انداختنمون بیرون. هیچ جایی ام توی این دنیا واسه شکایت کردن وجود نداره." می گویند معلول ها تنها کسانی هستند که موقع استخدام آخر صف قرار می گیرند و وقتی هم که حرف اخراج و تعدیل می آید وسط، اسمشان در لیست اولویت ها می نشیند.

برای جلوگیری از تخطی کارفرمایان، ضمانت اجرایی داریم

یکی از راه هایی که سازمان بهزیستی برای ایجاد اشتغال افراد معلول در نظر گرفته است استفاده از بیمه کارفرمایان است. کارفرمایانی که به قول این سازمان از میان افراد دارای شرایط خاص انتخاب شده اند.

کاظم نظم ده، معاون امور توانبخشی سازمان بهزیستی در این باره به برنا می گوید: "برای اینکه بتوانیم برای تعداد بیشتری از معلولان اشتغال ایجاد کنیم حق بیمه کارفرمایی را در اختیار افرادی قرار داده ایم که از نظر خودمان توانایی انجام این کارها را دارند."

نظم ده بهره کشی از کارگران را کذب می داند و ادامه میدهد: "مددکاران ما هر چند وقت یکبار برای سرکشی به مکان های کار این افراد سر میزنند تا از سلامت آن مطلع باشند بنابراین چنین امکان وقوع چنین بهره کشی هایی وجود ندارد." وی معتقد است: "البته احتمال خطا در هر دستگاه دولتی به علت فعالیت های عیدیه ای که دارد، امری طبیعی به نظر می رسد با این وجود ما تمام تلاشمان را برای رفع این مشکلات به کار می بندیم."

از کارگران معلول حمایت نمی شود

با اینکه قانون جامع حمایت از معلولان در ماده هفت، دولت را موظف به ایجاد فرصت های شغلی برای معلولان کرده است، اما با اینحال اقدام مناسبی در این جهت صورت نگرفته است.

علی همت محمود نژاد، رئیس انجمن حمایت از حقوق معلولان در این باره به برنا میگوید: "معلولان ما جایگاه مناسب و تعریف شده ای برای کار ندارند. در حالی که ادارات و سازمانهای دولتی از استخدام آنها سرباز می زنند، کارفرمایان خصوصی نیز به نام بیمه از آنها بیگاری می کشند."

محمود نژاد ادامه می دهد: بسیاری از معلولان برای اینکه همان میزان اندک حقوق را هم از دست ندهند مجبورند به ازای دریافت حقوق ۱۲۰ هزار تومانی، رسید مصوب وزارت کار را امضا کنند و اینطور نشان دهند که حقوق کامل معین شده از سوی این وزارت خانه را دریافت کرده اند.

وی حمایت از کارگران معلول را بسیار ناچیز می داند و می گوید: "در این سالی که به فرموده رهبر معظم انقلاب، سال شکوفایی و نوآوری نامیده شده، از مسئولان می خواهم نسبت به فعالیت های غیر قانونی کارفرمایان اقدام کنند و اجازه ندهند تا حقوق این قشر آسیب پذیر بیش از این ضایع شود."

*****

وقتی پای درآوردن نان زن و بچه و خرج مدرسه و رخت و لباس و از همه مهمتر دادن کرایه خانه می آید وسط یک سری اعداد نجومی که خدا می داند با کدام حساب و کتاب جور درمیآید، می نشیند درست روبروی سیاهی چشم هایمان. آنموقع است که اگر سالم هم باشیم باز هم نمی توانیم برای پاک کردنش کاری بکنیم چه برسد به اینکه معلولیت جلوی دست و پا یا چشم و گوشت هم دیوار بزرگی کشیده باشد و طبقات مجتمع های مسکونی عده ای به نام حمایت از ما فلک را هم قطع کرده باشد.